

Pomozte nám zachránit farmáře

Řekli o projektu

Cílem společného projektu je vytvořit u žáků základních škol vztah ke zdravým, regionálním potravinám. Aby věděli, že jsou vyráběny ze zemědělských produktů, které rostly či dozrály v místě, kde oni sami žijí, a aby jim dávali přednost před potravinami dovozovými. Smyslem projektu je také podnítit zájem mládeže o studium oboru zemědělství na středních školách. Uvidí, že zemědělství se v posledních letech hodně změnilo, že se využívají moderní, elektronikou vybavené stroje a moderní technologie. Dobře připravený absolvent je budoucností našeho zemědělství. To je také důvod, proč je projekt podpořen Ministerstvem zemědělství.

Margita Balaščíková,
členka Rady Zlínského kraje

Projekt realizovaný Agrární komorou spolu s neziskovou organizací LÍSKA, z.s., má za úkol představit žákům základních škol v našem kraji, že zemědělství je velmi perspektivním oborem a že potřebujeme do našich řad mladé lidi s vizionářským myšlením. Protože nejen průmysl, ale i zemědělství se rychle vyvíjí. Nastupují nové technologie v oblasti strojů řízené navigací, do kravinů jsou to roboty jak na přihrňování krmiva, tak na dojení a to nemohou ovládat lidé bez patřičného vzdělání. Navíc zemědělství je úzce spjato s přírodou a krajinou a s živými zvířaty. Je to obor nezbytný pro každého obyvatele naší země. Proto se v projektu „Pomozte nám zachránit farmáře“ zaměřujeme na žáky, aby se k nim dostalo o problematice zemědělství co nejvíce informací, zejména ve věku, kdy se rozhodují o svém budoucím povolání.

Ing. Petr Slovák, předseda Agrární komory Zlín a předseda družstva ZOD Delta Štípa

Víte, jaký objev v lidských dějinách je nejdůležitější?

Během své existence na této planetě lidé vymysleli písmo, kalendáře, matematiku, poznali fyzikální zákony, zdokonalili se v architektuře, postavili chrámy, města, stroje a udělali stovky a tisíce dalších objevů. Ale bez jednoho klíčového objevu by nic z toho neexistovalo. Je to zemědělství. Objev pravěkých lovců a sběračů, kteří začali pěstovat a šlechtit rostliny a připoutali k sobě hospodářská zvířata, ovlivnil celou další existenci lidstva.

10 000 let nás díky zemědělství tato planeta živí. Dnes zvládne uživit téměř 7,5 miliardy obyvatel. Jsme na zemědělství životně závislí. Bez něj by náš svět prostě nebyl možný. Zemědělství je strategickým a klíčovým fenoménem současnosti i budoucnosti. Jsme dědici zemědělských civilizací a s tímto vědomím bychom měli k půdě, rostlinám, živočichům a celkově k přírodě přistupovat.

Přestože v zemědělské prvovýrobě dnes pracuje jenom něco přes 1 % obyvatel naší země, jsou tito, díky úzké spolupráci s jinými oblastmi hospodářství, schopni uživit nás ostatní. Je to dáno používáním a dostatkem průmyslových hnojiv, mechanizace a nových technologií. Naše zemědělství se však potýká s hrozbami, které mohou v dohledné budoucnosti způsobit vážné problémy s dlouhodobým dopadem. Za všechny jmenujme tlak na vysokou produkci na úkor dopadů na životní prostředí, nebo konkurenci v globálním trhu s potravinami.

A pak je tu ještě jedna, zásadní hrozba: lidí v zemědělství ubývá. V roce 1948 pracovalo v českém zemědělství přes 1 a čtvrt miliónu mužů a žen.

V roce 1968 to bylo 717 tisíc. A v roce 2016 už jen 130 tisíc. Farmářů, zootechniků, agronomů, pěstitelů nebo zemědělských techniků začíná být u nás nedostatek. Aktuálně chybí 4,5 tisíce zaměstnanců a až 15 tisíc sezónních pracovníků. Starší generace odchází do penze a mladá generace učňů, středoškoláků i absolventů vysokých škol nemá o náročnou práci velký zájem.

Když však nebudeme mít na našich polích, ve stájích, v sadech nebo v zemědělském a potravinářském výzkumu dostatek kvalifikovaných lidí, bude stále obtížnější vyprodukovat dostatek potravin. Pak se staneme závislími na druhých, což může být za jistých okolností nebezpečné. Doby blahobytu nemusí trvat věčně. Mohou přijít krize, na které buď budeme připraveni, nebo nás zaskočí.

Projekt Pomozte nám zachránit farmáře, chce vzbudit v mladých lidech zájem podílet se vlastní prací na utváření udržitelné krajiny, na výrobě zdravých potravin a na ochraně zemědělské půdy, jejíž úrodnost by měla zůstat zachována i pro další generace. Hledá cesty, jak mladým lidem ukázat, že prá-

ce v agrárním a potravinářském sektoru je zajímavá a perspektivní.

Proto zve žáky na farmy, aby jim ukázal každodenní život lidí, kteří v zemědělství pracují. Představuje jim nejnovější technologie v zemědělském provozu a v péči o zvířata i rostliny. Mohou porovnat klasické, konvenční a ekologicky zaměřené provozy, poznávat cestu potravin z pole až do regálů obchodů a vyzkoušet si potraviny sami vyrobit. To vše je doplněno besedami, soutěžemi, výukovými programy i projektovým Školním farmářským dnem.

V dobře řízeném udržitelném zemědělství a potravinářství je ukrytý ten nejdůležitější klíč k našemu zdraví a dlouhému životu i zdraví naší planety. To, že ovládneme postupy, technologie a jsme schopni si sami vyprodukovat potraviny, které nás užijí, je naše největší bohatství. Naše příroda, která nám toto umožňuje, je naše největší bohatství. To všechno je dědictví po předcích, které máme jen dočasně v pronájmu, abychom ho jednou předali další generaci. Aby je dál spolehlivě uživilo.

A tak tedy: Pomozte nám zachránit farmáře!

Projekt ukazuje žákům, že práce v zemědělství může být zajímavá i perspektivní

ZLÍNSKÝ KRAJ – Zvýšit zájem žáků o studium zemědělských oborů a zaměstnání v zemědělském sektoru i navazujících oborech je smyslem projektu nazvaného „Pomozte nám zachránit farmáře, jeho příběh minulý a budoucí!“, který od 1. ledna letošního roku realizují Agrární komora Zlín, Zlínský kraj a spolek Líska za finanční podpory Ministerstva zemědělství. Navazuje přitom na pilotní projekt realizovaný v loňském roce.

„Zatímco vloni jsme se zaměřovali na žáky 8. a 9. tříd, letos jsme naše aktivity rozšířili i na první stupeň základních škol s cílem ukázat dětem, kde se bere jídlo a jak se vyrábí jednotlivé potraviny. Děti díky tomu mají možnost navštívit zemědělské farmy nebo například mlékárnu, kde mohou zhlédnout výrobu sýrů. Dobrou zprávou je, že to děti zajímá a baví je to,“ informovala radní Zlínského kraje pro zemědělství a životní prostředí Margita Balaščíková.

Oblast zemědělství i potravinářství se dlouhodobě potýká s nedostatkem kvalifikovaných pracovních sil. Proto je potřeba hledat cesty, jak mladé lidi a zejména pak žáky posledních ročníků základních škol motivovat k tomu,

aby si obory vztahující se k těmto oblastem vybrali ke studiu. Právě k tomu má napomoci tento projekt, který mladým lidem ukáže, že práce v agrárním a potravinářském sektoru může být v mnoha ohledech zajímavá i perspektivní.

„V loňském roce jsme pro 8. a 9. ročníky základních škol uspořádali celkem osm besed a stejný počet exkurzí na farmách, kterých se zúčastnilo 455 žáků. Zpracovali jsme pro ně také dvě elektronické publikace a tři videa. Dále jsme vytvořili tematické noviny, pracovní listy a tematické desky pro žáky, stejně jako brožury a letáky,“ shrnula Jana Brázdilová, ředitelka Agrární komory Zlín.

„Díky tomu, že na projektu velmi dobře spolupracujeme s Agrární komorou Zlín, máme jedno z nejlepších hodnocení z Ministerstva zemědělství, co se realizovaných projektů v této oblasti týká,“ uzavřela radní Margita Balaščíková.

Jan Vandík, www.kr-zlinsky.cz

Zemědělství

Zemědělství je jedinečným souborem lidských činností, které jsou základním předpokladem zajištění důležitých surovin a především potravin. Zemědělství a potravinářství jsou strategickými sektory, velice úzce provázané s plnohodnotným životem na venkově a péčí o bohatou a pestrou krajinu.

Zemědělství je jedním z nejvýznamnějších objevů, které lidstvo ve své historii zaznamenalo a se kterým je zásadně provázána naše současnost a budoucnost. Vztahy člověka a přírody při produkci potravin jsou klíčové z hlediska rizik na zdraví člověka i principů udržitelného rozvoje.

V zemědělství chybí aktuálně 12 až 15 tisíc sezonních pracovníků. Nejvíce jich schází pěstitelům ovoce, zeleniny a chmele, kde je třeba více ruční práce, ale také v drůbežárnách a na jatkách. Dlouhodobě se jedná zhruba o 4.500 nesezonních zaměstnanců.

Zaměstnanost v primárním sektoru v celé ČR i ve Zlínském kraji má dlou-

hodobě klesající tendenci, klesající je rovněž atraktivita studijních zemědělských oborů.

Systematická osvěta a vzdělávání cílových skupin projektu, podpora studia zemědělských oborů a podnikání v oboru, jsou klíčové pro rozvoj venkova a prevenci proti jeho vyliďování. Nezbytná je zároveň osvěta při řešení důsledků klimatických změn, zejména sucha a povodní v návaznosti na zemědělskou výrobu. Příprava žáků, propojení výuky s reálným životem, získání povědomí o oboru a pozitivního vztahu k místnímu regionu, krajině a půdě obecně, přispívá k pochopení zemědělství a vztahů člověka a přírody.

Za posledních 20 let došlo v zemědělství k velkým změnám. Snížil se počet pracovníků, zvýšila se specializace podniků a soukromých farem, rozšířil se počet výrobních zaměření, přičemž se snížila pracovní náročnost. Vzhledem k tomu, že půdu jako výrobní nástroj nelze přestěhovat nikam do zahraničí, jako třeba strojírenskou výrobu, zaměřují výzkumné, vývojářské a výrobní firmy stále více svou pozornost na zemědělství.

Cílem projektu je vzbudit v mladých lidech zájem podílet se vlastní prací na utváření udržitelné krajiny, na výrobě zdravých potravin a na ochraně zemědělské půdy, jejíž úrodnost by měla zůstat zachována i pro další generace.

Jana Brázdilová, Agrární komora Zlín

O PROJEKTU

Nositelem projektu je **Agrární komora Zlín**.

Aktivity projektu pro školy zajišťuje **LÍSKA, z.s.**, www.liska-evvo.cz

Hlavním cílem projektu je podpořit pozitivní vnímání zemědělství s dopadem na vyšší zájem žáků o studium zemědělských oborů a zaměstnání v zemědělství a navazujících oborech, včetně ekologického zemědělství.

Do realizačního týmu jsou zapojeni řešitelé a lektori z Agrární komory, LÍSKY, základních a středních škol, středisek volného času, středisek ekologické výchovy, farem a zemědělských podniků, úřadu práce.

V roce 2017, v rámci pilotního projektu, vytvořil tým lektorů a řešitelů program a zajistil 8 besed a 8 exkurzí na farmy pro žáky 8.-9. tříd základních škol (účast 455 žáků). Byly zpracovány 2 elektronické publikace, pořízena tři videa „Jak to chodí na farmě“ a sada dokumentačních fotografií. Pro žáky byly vytvořeny tematické desky s klipem a pracovní listy. V listopadu 2017 vyšlo první číslo tematických novin „Pomozte nám zachránit farmáře“, na jejichž stránkách byly představeny zapojené školy a farmy i aktivity projektu. Byla vydána brožura a leták. Projekt byl prezentován na akcích v regionu i tiskovinách LÍSKY.

V roce 2018 projekt pokračoval v mnohem větším rozsahu (viz přehled aktivit na str. 5–8)

Iva Koutná

Agrární komora Zlín

Právnícká osoba, zastupující zájmy svých členů, právníckých i fyzických osob, jimiž jsou zemědělci, lesníci, potravináři, ale také včelaři a další.

Svou nezastupitelnou roli má v novém moderním pojetí rozvoje venkova, kde chce být partnerem obcí a všech ostatních subjektů venkovského prostoru. Svým členům poskytuje konzultační a informační poradenství spojené s podnikatelskou činností, organizuje vzdělávací činnost a spolupracuje s orgány státní správy v zajišťování informačního servisu, profesního vzdělávání a forem rekvalifikace.

Cesta housky z pole do obchodu a na náš stůl aneb odkud se bere jídlo

Hlavní surovinou pro výrobu housky je obilí, které vypěstuje hospodář na poli. Základním druhem obilí pro výrobu je pšenice, která se seje do půdy na podzim (té se říká ozimý), anebo na jaře (to jsou naopak jařiny).

Před setbou musí farmář připravit půdu. Nejprve musí rozmetat hnůj, poorat, posmykovat nebo bránami povlácit tak, aby byla půda kyprá a připravená k seti. Obilí pak vyklíčí ještě na podzim, přezimuje, během jara vykvete, v létě uzraje a pak nastane čas sklizně a žní.

Obilí se sklízí pomocí kombajnu a je dopraveno do mlýna. Zde se semele na mouku. Pokud se zrní nezbaví všech obalů a klíčků, získá se z něj celozrnná mouka, která obsahuje vlákninu a řadu prospěšných minerálních látek.

Mouka je pak skladována ve speciálních silech, plněna do pytlů nebo speciálních kontejnerů a převážena do pekárny nebo jiných potravinářských provozů.

V pekárně se mouka na výrobu housky smísí s mlékem, droždím, tukem, cukrem, solí a vejcem a ze vzniklého těsta pekař ručně nebo strojově tvaruje housky, které následně putují do pece.

Upečené housky jsou pak expedovány do obchodů.

Petr Vinš

Proč nakupovat u regionálních farmářů?

Třeba proto, že suroviny pochází z místních polí a stájí a necestují za vámi přes půlku světa. Co je domácí, to je nám nejbližší, to naše tělo zná nejlépe a dokáže s tím nejlépe pracovat. Na etiketách zpravidla najdete přímo jméno farmáře, od kterého výrobek je. Můžete se tak jít i podívat, jak zvířata žijí či jak vypadá hospodářství a pole.

Kvalitní potraviny jsou půl zdraví a u masa to platí obzvlášť. Zvířata se přirozeně pasou na loukách, nemají urychlený vývoj díky hormonům, jsou prostě bez chemie. Takové maso je potom zdravé a obsahuje řadu důležitých látek a živin.

Zdroj: www.masozluky.cz

Hospodářství, farma, statek

To jsou různé pojmy pro jedno místo, kde se chovají zvířata, pěstují plodiny a produkují kvalitní potraviny a to vše v souladu se zákonitostmi přírody a krajiny. Správný hospodář není zaměřen jen na získání co největšího množství zemědělských produktů, ale záleží mu také na zdraví zvířat, půdy a plodin. Zároveň se snaží pozitivně ovlivnit okolní krajinu. Pokud by postupoval neuváženým a nešetrným způsobem, půda by se rychle vyčerpala a neplodila by. Byl by tak nedostatek krmení pro zvířata a současně s tím by klesla produkce kvalitních surovin a potravin.

Základem farmy jsou hospodářské budovy a budovy obytné, kde obvykle bydlí farmář s rodinou. Další části farmy tvoří budovy a zázemí pro chov hospodářských zvířat a uskladnění strojů a krmiva.

V ideálním případě se farmář věnuje živočišné i rostlinné výrobě zároveň. Chod farmy tak vytvoří uzavřený cyklus, kdy jsou rostliny využity také jako krmivo pro zvířata a organický odpad z rostlin i zvířat je použit pro pěstování nových rostlin.

Na farmě obvykle najdete hospodářské budovy, dílny, sklady, zpracovny masa, zeleniny nebo ovoce a prostory k ustájení zvířat – stáje nebo chlévy. Z nich mají hospodářská zvířata možnost vyjít na pastvinu. Pro krůty a slepice jsou připraveny kurníky a prostory pro procházení a hrabání. Pro vodní drůbež, jako kachny nebo husy, jsou zase vybudovány malé vodní plochy.

Někteří farmáři chovají včely ve včelínech, jiní provozují ovocné sady, další se věnují pěstování zeleniny, květin nebo bylinek.

Důležité je, aby vše, co farmář dělá, bylo v souladu s přírodou. Aby i při použití moderních technologií hospodářil šetrně a ohleduplně k půdě i zvířatům.

Petr Vinš

Vaříme z regionálních potravin

Doporučujeme brožurku receptů, ke kterým si můžete hlavní suroviny koupit v Bílých Karpatech, od místních farmářů a zpracovatelů – s regionální značkou Tradice Bílých Karpat.

Ke stažení ji najdete na <http://www.vyrobykzrajce.cz/e-book/>

Tipy, jak skvěle uvařit z Regionálních potravin

Presvědčte se o kvalitě potravin oceněných značkou Regionální potravina a vyzkoušejte je ve své kuchyni. Na webových stránkách najdete výběr tradičních jednoduchých receptů z deseti krajů Čech a Moravy. Při vaření se můžete nechat inspirovat kuchařkou „Vaříme z Regionálních potravin“, nebo kuchařkou „Recepty z regionu“, kde můžete pro změnu zkusit tradiční krajové pokrmy a využít „rad babičky“, které vám usnadní vaření.

<http://www.regionálnipotravina.cz/pro-spotrebitele/recepty/>

Zemědělské školy ve Zlínském kraji

Děti se zájmem o zemědělské obory mohou vybírat z pestré nabídky 16 středních škol.

Vyšší odborná škola potravinářská a Střední průmyslová škola mlékárenská Kroměříž

www.vospaspsm.cz

(obory: Analýza potravin, Technologie a hygiena potravin – ukončení absolutorium, Analýza potravin, technologie potravin – ukončení maturitní zkouška)
Štěchovice 4176, 767 54 Kroměříž
tel.: +420 573 334 936
email: vospaspsm@vospaspsm.cz

Střední odborná škola a Gymnázium Staré Město

www.old.sosgsm.cz

(obory: Agropodnikání – ukončení maturitní zkouška)
Velehradská 1527, 686 03 Staré Město
Odloučené pracoviště: Revoluční 747,
686 01 Uherské Hradiště
tel.: +420 572 420 211
email: info@sosgsm.cz

Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm

www.szesro.cz

(obory: Agropodnikání, Ekologie a životní prostředí – ukončení maturitní zkouška, Zemědělec – farmář, Včelař – ukončení výuční list)
nábřeží Dukelský hrdinů 570,
765 61 Rožnov pod Radhoštěm
tel.: +420 571 654 390-1
email: info@szesro.cz

MŠ, ZŠ, SŠ pro sluchově postižené Valašské Meziříčí

www.val-mez.cz

(obory: Zahradnictví – ukončení maturitní zkouška, Zahradník, Zahradnické práce – ukončení výuční list)
Vsetínská 454,
757 14 Valašské Meziříčí
tel.: +420 576 809 863
email: info@val-mez.cz

Tauferova střední odborná škola veterinární Kroměříž

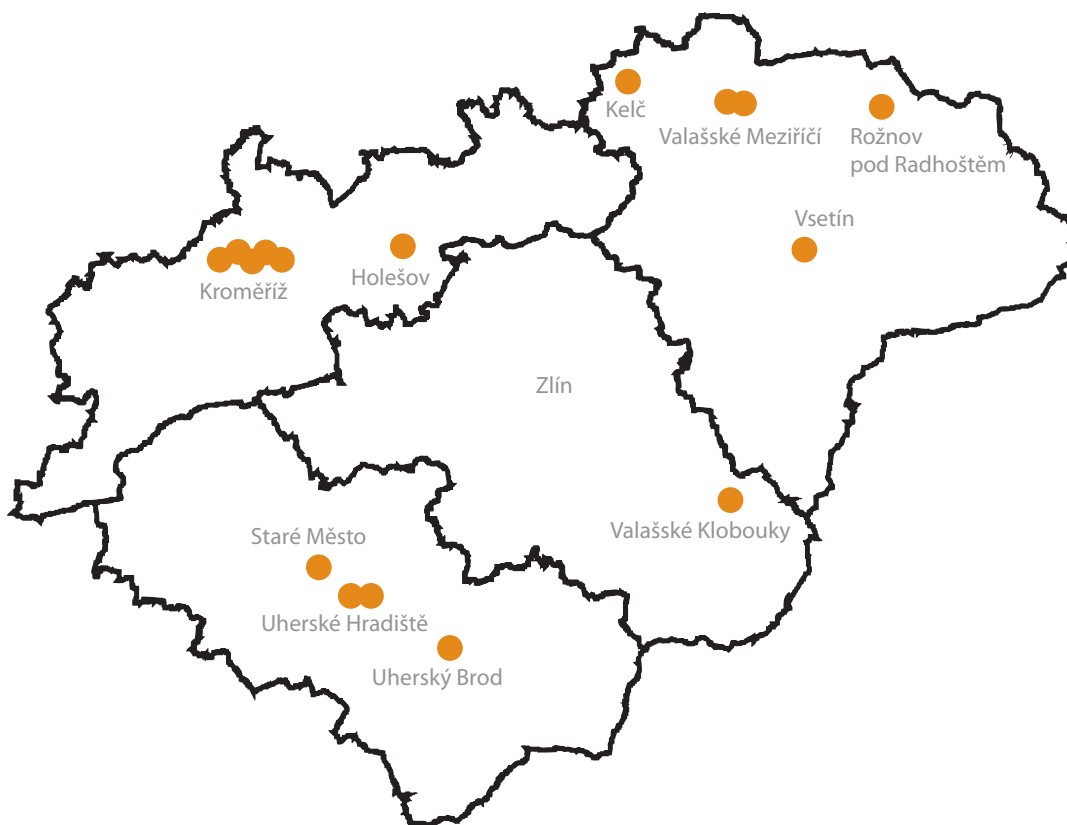
www.vetkm.cz

(obory: Veterinářství – ukončení maturitní zkouška)
Koperníkova 1429, 767 01 Kroměříž
tel.: +420 573 338 932
email: vetkm@vetkm.cz

Střední škola hotelová a služeb Kroměříž

www.hskm.cz

(obory: Cukrář, Pekař, Zahradník, Jezdec a chovatel koní, Potravinářská výroba – ukončení výuční list)
Na Lindovce 1463, 767 01 Kroměříž
tel.: +420 573 504 511
email: skola@hskm.cz

Střední odborné učiliště Uherský Brod

www.drupal.sou-ub.cz

(obory: Chovatelství – ukončení maturitní zkouška, Opravář zemědělských strojů, Zahradník, Pekař, Opravářské práce, Potravinářské práce – ukončení výuční list)
Svatopluka Čecha 1110,
688 01 Uherský Brod
tel.: +420 572 613 121
email: sou@sou-ub.cz

ISŠ – COP a JŠ s PSJZ Valašské Meziříčí

www.isscopvm.cz

(obory: Pekař, Cukrář, Řezník – ukončení výuční list)
Palackého 49,
757 01 Valašské Meziříčí
tel.: +420 571 685 222
email: posta@isscopvm.cz

Střední škola průmyslová, hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště

www.sspzhz-uh.cz

(obory: Cukrář pro výrobu – ukončení výuční list)
Kollárova 617,
686 01 Uherské Hradiště
tel.: +420 572 433 913
email: sspzhz@sspzhz-uh.cz

Střední odborní škola Josefa Soušedika

www.sosvsetin.cz

(obory: Opravář zemědělských strojů, Cukrář – ukončení výuční list)
Benátky 1779, 755 01 Vsetín
tel.: +420 575 755 011
email: info@sosvsetin.cz

Střední škola – Centrum odborné přípravy technické Kroměříž

www.coptkm.cz

(obory: Opravář zemědělských strojů – ukončení výuční list)
Nábělkova 539/3, 767 01 Kroměříž
tel.: +420 573 308 211
email: copt@coptkm.cz

Střední odborné učiliště Valašské Klobouky

www.souvk.cz

(obory: Opravář zemědělských strojů – ukončení výuční list)
Brumovská 456,
766 01 Valašské Klobouky
tel.: +420 577 006 451
email: souvk@souvk.cz

Odborné učiliště Holešov

www.ouholesov.cz

(obory: Zahradnické práce – ukončení výuční list)
Nábřeží 525/1, 769 01 Holešov
tel.: +420 573 396 213
email: info@ouholesov.cz

MESIT střední škola Uherské Hradiště

www.mesitstredniskola.cz

(obory: Zahradník – ukončení výuční list)
Družstevní 818, Mařatice,
686 05 Uherské Hradiště
tel.: +420 572 433 637
email: skola@mesit.cz

Odborné učiliště Kelč

www.oukelc.cz

(obory: Zahradnické práce – ukončení výuční list)
Kelč 1, 756 43 Kelč
tel.: +420 571 641 321
email: oukelc@oukelc.cz

Střední odborná škola Jana Boska

<http://www.sosbosko.cz/>

(obory: Zahradnictví – ukončení maturitní zkouška, Zemědělec – farmář, Zahradník – ukončení výuční list)
Na Lindovce 1463, 767 01 Kroměříž
tel.: +420 731 665 703
email: sosbosko@sosbosko.cz

Programy a aktivity projektu

1. VZDĚLÁVACÍ A OSVĚTOVÉ PROGRAMY PRO DĚTI A ŽÁKY MŠ A ZŠ. TVORBA METODICKÝCH MATERIÁLŮ A POMŮCEK

Beseda s exkurzí pro žáky 7.–9. tříd základních škol

Hlavním tématem je zemědělství a získání zájmu žáků pro volbu povolání v zemědělských a potravinářských oborech. Žáci poznávají zemědělství jako jeden z nejvýznamnějších objevů, které lidstvo ve své historii zaznamenalo a se kterým je zásadně provázána naše současnost a budoucnost. Vztahy člověka a přírody při produkci potravin, které jsou klíčové z hlediska rizik na zdraví člověka i principů udržitelného rozvoje.

Připraveno bylo 8 besed a 8 exkurzí na farmy pro 329 žáků.

Rozsah:

Beseda 4 x 45 minut zahrnuje praktickou aktivitu Opuštěné pole, prezentaci a diskusi k tématu zemědělství, kariérní poradenství

Exkurze na farmu 3 x 45 minut zahrnuje prohlídku farmy, besedu s pracovníkem farmy, ochutnávku produktů, případně přípravu svačiny s využitím místních produktů.

Termín:

Květen až listopad 2018 – po vzájemné dohodě školy a organizátorů.

Místo konání:

Beseda – prostory školy (pro první část 2 samostatné třídy, pro druhou část vhodný prostor pro 2 třídy současně, dle počtu žáků, dataprojektor, připojení na internet).

Exkurze – zemědělské farmy a podniky na území Zlínského kraje.

Doporučený počet žáků:

2 třídy (s ohledem na kapacitu autobusu)

Lektoři:

- pracovníci středisek ekologické výchovy,
- kariérní či výchovný poradce ZŠ či SŠ,
- kariérní poradce ÚP,
- pracovník farmy

Škola získá:

- odkaz na eKnihu – publikaci, která byla k projektu vytvořena,
- prezentaci v tematických novinách,
- tematickou podložku s klipem pro každého žáka,
- informační a metodické materiály k tématu,
- drobné propagační předměty,
- možnost zapojení do dalších aktivit projektu.

Upozornění:

Dopravu na exkurzi zajistí organizátor. Pořadí beseda – exkurze není klíčové.

Před první aktivitou žáci vyplní evaluační dotazník „Úvodní průzkum zájmu žáků o zemědělské obory a zaměstnání v oboru“.

Po exkurzi je čeká pracovní list. Doporučujeme před exkurzí upozornit žáky na místo exkurze, podívat se na mapu, vyzvat je k přípravě otázek.

Doporučujeme rodičům žáků před exkurzí předat základní informace o místě konání, ochutnávce produktů, vhodném oblečení a obutí s ohledem na aktuální počasí atd. Žáci mohou mít s sebou drobnou hotovost na zakoupení výrobků.

Beseda s exkurzí může předcházet nebo následně doplňovat aktivity Školního farmářského dne.

Cena:

Program je v rámci projektu Pomozte nám zachránit farmáře poskytován zdarma, včetně dopravy na exkurzi.

Informace a přihlašování:

infoevvo@seznam.cz • tel.: 605 475 847

Exkurze Jedeme na farmu pro žáky I. stupně základních škol

Hlavním tématem je zemědělství a podpora zájmu žáků o volbu povolání v zemědělských a potravinářských oborech. Žáci poznávali zemědělství jako jeden z nejvýznamnějších objevů, které lidstvo ve své historii zaznamenalo a se kterým je zásadně provázána naše současnost a budoucnost. Vztahy člověka a přírody při produkci potravin, které jsou klíčové z hlediska rizik na zdraví člověka i principů udržitelného rozvoje.

Vydali se na venkovskou farmu i ke zpracovatelům produktů, například do mlékárny či sušárny ovoce, za příběhy jídla, které máme na talíři. Pro lektory a pedagogy byla vytvořena metodika s pracovními listy.

Přípraveno bylo 6 dopoledních exkurzí na farmy a k výrobcům pro 270 žáků.

Rozsah:

Exkurze 3 x 60 minut na farmě zahrnuje dopravu autobusem (přistavení u školy), komentovanou exkurzi pro farmě, výukový program Odkud se bere jídlo, včetně ochutnávky produktů a přípravy svačinky.

Během exkurze žáci pracují s pracovními listy a pomůckami.

Termín:

duben – červen, září – říjen 2018,
po vzájemné dohodě školy a organizátorů.

Cíle exkurze – po vzájemné domluvě školy a organizátorů:

- Horní Lideč: ekofarma Agrofyto Horní Lideč (živočišná výroba), případně Pekárna u Mlýna (kamenný mlýn, pekárna).
- Ekofarma Javorník, Štítná nad Vláří (živočišná výroba, zpracování mléka, pekárna – po dohodě i ochutnávka výrobků a návštěva prodejny).
- Ekosady Komňa (smíšený sad, zpracování ovoce, ekologické zemědělství).
- ZOD Rožnovsko, Vigantice (živočišná výroba, zemědělská technika).
- Kozí farma Zerlina, Házovice, Rožnov pod Radhoštěm (živočišná výroba, zpracování mléka) a další

Doporučený počet žáků:

2 třídy (s ohledem na kapacitu autobusu)

Lektoři:

- pracovníci středisek ekologické výchovy,
- pracovníci farmy

Škola získá:

tematický metodický balíček pro učitele, pracovní listy pro žáky, informační a metodické materiály k tématu, drobné propagační předměty, možnost zapojení do dalších aktivit projektu.

Upozornění:

Dopravu na exkurzi zajistí organizátor.

Během exkurze, nebo následně ve škole, je pro děti připraven pracovní list.

Doporučujeme před exkurzí upozornit žáky na místo exkurze, podívat se na mapu, vyzvat je k přípravě otázek.

Doporučujeme rodičům žáků před exkurzí předat základní informace o místě konání, ochutnávce produktů, vhodném oblečení a obutí s ohledem na aktuální počasí atd. Žáci mohou mít s sebou drobnou hotovost na zakoupení výrobků.

Exkurze může předcházet nebo následně doplňovat aktivitu Školního farmářského dne.

Cena:

Program je v rámci projektu Pomozte nám zachránit farmáře poskytován zdarma, včetně dopravy na exkurzi.

Informace a přihlašování:

infoevvo@seznam.cz • tel.: 605 475 847

Výukový program Můj den na farmě

Nově vytvořený výukový program pro žáky v rozsahu 90 minut. Provede děti dnem farmáře, představí různé činnosti dle ročních období, rostlinnou i živočišnou výrobu, produkty.

Pro lektory byla vytvořena metodika. Výuka na školách bude zahájena v roce 2019.

Tematický projektový Školní farmářský den pro základní školu

Celodenní tematický projektový den pro žáky pod vedením pedagogů, se zapojením regionálních farmářů a výrobců. Zahrnuje aktivity žáků ve výuce, simulaci farmářského trhu, praktické ukázky výrobců, kulturní program, občerstvení.

Žáci pracují s pracovními listy a pomůckami. Pro školu byla vytvořena metodika. V červnu 2018 připravily dvě školy dva farmářské dny.

Školní farmářský den v Základní škole Valašská Polanka

Zajímavou akcí pro děti i rodiče, kterou naše škola připravila ve spolupráci s Agrární komorou a sdružením Líška, byl školní Farmářský den. Šlo o projektový den zaměřený na valašský region, naše tradiční produkty, dobré a zdravé jídlo a podporu regionálních výrobců. A nešlo jen o jeden konkrétní den - během května a začátkem června si přímo ve třídách učitelé pro děti připravili zajímavé hodiny a aktivity vztahující se k daným tématům. Zajímaly nás například farmářské produkty, zelenina a ovoce (1. třída), život na Valašsku, kroje a tradice (2. a 3. třída), bylinky a zdravé pomazánky (4. a 9. třída), domácí zvířata (7. třída), tvoření z keramiky a recyklovaných materiálů (keramika a školní klub)... Z některých aktivit vznikly také stánky, kde děti své výrobky předvedly nejen svým spolužákům, ale také rodičům a ostatním návštěvníkům. Přestože nám ranní počasí příliš nepřálo, rozhodli jsme se to risknout a uspořádat farmářský den v areálu naší krásné školní zahrady. Dopolední program byl určen dětem - všechna stanoviště shlédli nejen naši žáci, ale také děti ze ZŠ Leskovec a Pozdřechov. Odpoledne byla zahrada otevřená také ostatním návštěvníkům, kteří kromě stánků s tradičními brambůrkami, zdobením perníčků, šitými valašskými panenkami nebo vyřezávanými hračkami mohli vidět také milé vystoupení dětí z Polančánek nebo si zakousnout špekáček. Děkujeme všem, kteří přišli, a doufáme, že jste si náš první školní Farmářský den užili.

Magda Kovářová, koordinátor farmářského dne ve škole

SEZNAM STANOVIŠŤ ČI AKTIVIT PŘIPRAVENÝCH ŠKOLOU

Název stanoviště, aktivity	Stručný popis (obsah) – co jste dělali s dětmi při přípravě	Stručný popis (obsah) – co jste dělali s dětmi během FD	Třída, ŠD, ŠK, kroužek
1. Domácí zvířata	Seznámení dětí s původem, krmením, významem ... chovaných domácích zvířat, příprava stánku...	Poznávání zvířat podle obrázků, přiřazování jejich významu (vejce, vlna...), povídání o původu, označení samce, samice, mláďat... + zvířátka k pomazlení ze školního zookoutku	7. ročník
2. Kváskování	V předmětu svět práce byli žáci 9.ročníku seznámeni s pečením pečiva pomocí kvásku, přípravou a vlastnostmi kvásku a jeho výhodou oproti klasickému kynutému pečivu.	Stánek s ukázkami různých druhů kváskového pečiva, zejména chleba. Video o přípravě a vlastnostech kvásku. Plátěné obaly na pečivo, ošatky, ochutnávka...	9. ročník
3. Keramické cedulky k bylinkám	Výroba cedulek k bylinkám a dalších dekorací do zahrádky, květináčů...	Stánek s keramikou doplněný o pomazánky s bylinkami a pitným režimem s vodou s bylinkami.	kroužek keramiky
4. Tvoření z recyklovaného materiálu	Výroba dekorací z recyklovaného materiálu (motouz, vlna, papír, korálky..)	Stánek s dekoracemi	školní klub
5. Bylinky (pomazánky, čaje...)	Poznávání bylinek, jejich sběr, sušení, stříhání do sáčků... příprava zdravých pomazánek, pitný režim...	Stánek s ukázkami a poznáváním bylinek, zdravé pomazánky, pitný režim - voda s bylinkami, čaje - máta, meduňka..	9. ročník
6. Zdobení perníčků	Tradiční pečení a zdobení perníčků, hledání vzorů, porovnávání receptů	Stánek s ukázkami zdobení přímo na místě, zdobení perníčků dětmi	5. ročník

DALŠÍ AKTIVITY, KTERÉ PROBĚHLY V RÁMCI VÝUKY JEDNOTLIVÝCH ROČNÍKŮ, I BEZ PŘIPRAVENÝCH STANOVIŠŤ

1. třída **Farma a její produkty:** skupinová práce na téma ovoce a zelenina od farmářů.
2. třída **Farma a její produkty:** skupinová práce na téma mléko, maso, vejce od farmářů.
3. třída **Život na Valašsku dřív:**DVD, školní výlet do skanzenu Rožnov pod Radhoštěm, povídání o bylinkových zahrádkách, chovu zvířat, bydlení. Výroba oveček z vlny a papíru.
4. třída **Domácí mazlíčci, poznávání bylinek:** skupinové práce
5. třída **Víme, co jíme?** skupinová práce, práce s pracovními listy.
6. třída **Valašské nářečí, kroje:** práce s textem o životě na valašském venkově, knihy, poslech, DVD.
7. třída **Domácí zvířata:** povídání o původu, původních divokých druzích, krmení, významu, atd. Příprava stánku a aktivit na FD.
8. třídy **Typické plodiny, zvířata a jídlo jednotlivých kontinentů, původ našich domestikovaných zvířat:** výuka v rámci zeměpisu.
9. třídy **Ukázka kváskování, poznávání bylinek, příprava pomazánek a balení čajových směsí ze sušených bylin.**

ZŠ Valašská Polanka, Agrární komora Zlín a LÍŠKA, z.s.

ŠKOLNÍ FARMÁŘSKÝ PROJEKTOVÝ DEN
7. ČERVENA 2018, 9-12.30, 14-17 HODIN
areál a zahrada ZŠ Valašská Polanka

Srdečně Vás zveme na **ŠKOLNÍ FARMÁŘSKÝ DEN**
Hlavním tématem je zemědělství, příběh jídla, zdravý životní styl, místní udržitelná ekonomika, Femesio a kulturní dědictví regionu.

Žáci pracují ve výuce i v domácí přípravě na vybraných tématech a připravují aktivity pro své spolužáky, rodiče a veřejnost.

Dopoledne, 9:00 – 12:30 hodin:
„DĚTI DĚTEM“ SIMULACE FARMÁŘSKÉHO TRHU
Určeno zejména pro žáky školy. Po dohodě a dle možnosti přivítáme i návštěvníky z dalších MŠ a ZŠ.

Odpoledne, 14:00 – 17:00 hodin:
„DĚTI, LÍŠKA A VÝROBCI PRO RODIČE A VEŘEJNOST“ FARMÁŘSKÝ TRH, OBČERSTVENÍ PREZENTACE PRÁCE DĚTÍ
Určeno pro veřejnost a rodiče. Do programu přispějí žáci školy i místní Femesioinci, farmáři a výrobci: paříčkování, předání, práce se dřevem, slané ošatky, valašské panenky, brambůrky od farmáře, Mléčný karamel, Férová kavárna LÍŠKY, ukázkový gril ve školní přírodní zahradě a další.

KULTURNÍ PROGRAM ŽÁKŮ ŠKOLY.
Dětský folklórní soubor Polančánek.

AKCE SE KONÁ ZA KAŽDÉHO POČASÍ.

Během akce budou pořizovány fotografie a kamenné oděry. Výsledky budou využity pro dokumentaci projektu a propagaci tématu.

Logo: PŘÍRODNÍ ZDROJELIŠTÍ, AGRÁRNÍ KOMORA Zlín, Líška

Základní škola Valašská Polanka
uspořádala dne 7. 6. 2018

ŠKOLNÍ FARMÁŘSKÝ DEN PRO ŽÁKY, RODIČE A VEŘEJNOST

Pomozte nám zachránit farmáře, jeho příběh minulý a budoucí
www.pomoztenamzachranitfarmare.cz
Financováno z prostředků Ministerstva zemědělství v rámci projektu C. 16/2018.

Logo: PŘÍRODNÍ ZDROJELIŠTÍ, AGRÁRNÍ KOMORA Zlín, Líška

Školní farmářský den v Základní a Mateřské škole Kašava

Díky spolupráci s Agrární komorou Zlín a sdružením Líška se podařilo uspořádat v úterý 12. června Školní farmářský den. Tématem tohoto projektového dne bylo jídlo a jeho příběh, zdravý životní styl, místní udržitelná ekonomika, tradice, řemesla a farmaření. Celé dopoledne jsme sice s obavami pohlíželi na oblohu, ale počasí vyšlo a děti mohly celé dopoledne strávit venku. Čekalo je paličkování, zpracování ovčí vlny, předení na kolovrátku, pletení ošatek i práce s pedigem. Další zajímavá témata si připravili i deváťáci. Mladší spolužáky čekala výuka 1. pomoci, poznávání a ochutnávka různých druhů ovoce a zeleniny, potravinová pyramida, poznávání koření, ochutnávka bylinkových výluhů i pexeso s rybami a různé hádanky. Dopoledne uběhlo velmi rychle, protože si jej mohli žáci ještě zpestřit výbornými brambůrkami od pana Novotného a také mléčným karamellem.

Odpoledne patřilo veřejnosti. Od 14 hodin proběhl na návsi u Obecního domu Farmářský trh. Ve stáncích byly k mání trubičky, perníčky, sirupy, kozí sýry, med, povidla, valašské panenky, keramika, výrobky ze dřeva i výrobky žáků základní školy. Děti si prodej velmi užívaly, vyvolávaly různé reklamní slogany a vyprodaly téměř všechny své výrobky. Kromě možnosti nákupu různých výrobků byly v centru pozornosti i stánky řemeslníků. Bylo možné si na trenažeru vyzkoušet dojení kozy nebo vyrobit vločky na vložkovači. Také si zájemci mohli vyzkoušet zpracování ovčí vlny, uplést z pedigu podnos nebo vyzkoušet modrotisk. Součástí odpoledne byl i kulturní program, ve kterém vystoupily děti z mateřské školy se svým pásmem, pěvecký sbor Slunéčko i Kašavští gajdoši. V tanečním bloku vystoupily mažoretky, Zumbička a Zumba. Součástí kulturního programu byl i křest školní regionální kuchařky s názvem Zapomenuté recepty našich babiček. Zájemců přišlo hodně a určitě nikdo nelitoval. Bylo to velmi příjemně strávené odpoledne. Doufejme, že farmářské dny budou v Kašavě pokračovat i v budoucnu.

Zdeňka Krmáškova, koordinátor farmářského dne ve škole

SEZNAM STANOVIŠŤ ČI AKTIVIT PŘIPRAVENÝCH ŠKOLOU

Název stanoviště, aktivity	Stručný popis (obsah) – co jste dělali s dětmi při přípravě	Stručný popis (obsah) – co jste dělali s dětmi během FD	Třída, ŠD, ŠK, kroužek
1. První pomoc	Žáci se naučili poskytovat 1. pomoc při popáleninách, pokousání psem, drobná poranění	Žáci představovali zraněné a skupinky dětí se snažily poskytnout pomoc, žáci na stanovišti je opravovali, případně jim 1. pomoc názorně ukázali	9. třída
2. Příprava a ochutnávka Smoothie, ochutnávka a poznávání různých druhů ovoce a zeleniny	Společně se žáky jsme si připravili obrázky různých druhů ovoce a zeleniny, nakoupili jsme ovoce a zeleninu	Na stanovišti žáci ochutnávali, přiřazovali ovoce k obrázku rostliny, skládali list, plod a korunu stromu, společně si vyrobili Smoothie	9. třída
3. Ryby	Vybraní žáci se zájmem o ryby si pro spolužáky připravili puzzle, pexeso, poznávačku	Žáci skládali puzzle, poznávali různé druhy ryb, dozvěděli se něco o životě ryb, přiřazovali názvy, chytali „ryby na udici“	9. třída
4. Poznávání koření čichem	Připravené obrázky koření a různé koření	Na stanovišti děti čichem určovaly různé druhy koření, přiřazovaly správně k obrázku	9. třída
5. Bylinky, bylinkové výluhy, čaje z lesa	Připravené obrázky bylin, doplňovačka na poznávání bylin, bylinné výluhy, různé byliny	Děti rozlišovaly názvy bylin, ochutnávaly bylinné výluhy a povídaly si o významu čajů na léčení různých nemocí	9. třída
Barvení pomocí rostlin	Připravené plátno a různé druhy rostlin	Žáci si vyzkoušeli, jak lze barvit pomocí přírodních barviv plátno	
6. Potravinová pyramida	Společně na interaktivní tabuli byla připravena potravinová pyramida	Žáci zařazovali jednotlivé potraviny do správné části, povídali si o složení jídelníčku, důležitosti pohybu	9. třída
7. Práce s pedigem	Žáci si vyzkoušeli pod odborným dohledem jednoho tatínka práci s pedigem – vyráběli podnos.		

DALŠÍ AKTIVITY, KTERÉ PROBĚHLY V RÁMCI VÝUKY JEDNOTLIVÝCH ROČNÍKŮ, I BEZ PŘIPRAVENÝCH STANOVIŠŤ

Ve všech ročnících proběhla dvouhodinová výuka o zdravé stravě, významu ovoce a zeleniny v jídelníčku. V hodinách prvouky, přírodovědy a přírodopisu se žáci bavili o významu domácího chovu zvířat a pěstování ovoce a zeleniny na zahrádkách. V hodinách matematiky se řešily náklady na výrobu jednotlivých produktů. Třídy připravovaly produkty na prodej. Zdobily květináčky, vysévaly bylinky a sázely léčivé rostliny, vyráběly domácí aviváž, mýdla, svíčky ze včelího vosku, sirupy, marmelády, sušené ovoce, zdravé mlsání, čajové směsi atd.

ZŠ a MŠ Kašava, Agrární komora Zlín a LÍŠKA, z.s.

Srdečně Vás zveme na **ŠKOLNÍ FARMÁŘSKÝ DEN**

Hlavním tématem je zemědělství, příběh jídla, zdravý životní styl, místní udržitelná ekonomika, řemesla a kulturní dědictví regionu.

Žáci pracují ve výuce i v domácí přípravě na vybraných tématech a připravují aktivity pro své spolužáky, rodiče a veřejnost.

8:30 – 12:00 hodin, areál školy:
"DĚTI DĚTEM" SIMULACE FARMÁŘSKÉHO TRHU
 Určeno zejména pro žáky školy. Po dohodě a dle možnosti přivítáme i návštěvníky z dalších MŠ a ZŠ.

14:00 – 18:00 hodin, návés u Obecního úřadu:
"DĚTI, LÍŠKA A VÝROBCI PRO RODIČE A VEŘEJNOST" FARMÁŘSKÝ TRH, OBĚRSTVENÍ, PREZENTACE PRÁCE DĚTÍ
 Určeno pro veřejnost a rodiče. Do programu přijdou žáci školy i místní řemeslníci, farmáři a výrobci: výrobky dětí, valašské panenky, paličkování, kolovrátek, slaměné ošatky, švec, práce s pedigem, keramika, práce se dřevem, modrotisk, malování na tašky. Férová kavárna LÍŠKY, sirupy, sýry, Mléčný karamel, med, trubičky, perníčky, brambůrky od farmáře, grilování a další.
AKCE SE KONÁ ZA KAŽDÉHO POČASÍ.

KULTURNÍ PROGRAM ŽÁKŮ ŠKOLY:
 V pásmu od cca 15.30 hodin vystoupí: dětský pěvecký sbor Slunéčko, Kašavští gajdoši, úkaská cvičení, děti z MŠ. Křest školní regionální kuchařky.

Projekt „POMOZTE NÁM ZACHRÁNIT FARMÁŘE, JEHO PŘÍBĚH MINULÝ A BUDOUcí“
 Financováno z prostředků Ministerstva zemědělství v rámci projektu L. 36/2018.

Běžným akce budou pořizovány fotografie a kamerové záznamy. Výstupy budou využity pro dokumentaci projektu a propagaci činnosti.

Základní a Mateřská škola Kašava
 uspořádala dne 12. 6. 2018

**ŠKOLNÍ FARMÁŘSKÝ DEN
 PRO ŽÁKY, RODIČE A VEŘEJNOST**

Pomozte nám zachránit farmáře, jeho příběh minulé a budoucí
www.pomoztenamzachranitfarmare.cz
 Financováno z prostředků Ministerstva zemědělství v rámci projektu L. 36/2018.

2. PŘÍPRAVA A VZDĚLÁVÁNÍ LEKTORŮ A PRACOVNÍKŮ FAREM A PODNIKŮ

Proběhly dva vzdělávací workshopy **Prezentační a lektorské dovednosti farmáře** s Olgou Medlíkovou (květen, listopad). Cílem bylo seznámení pracovníků farem a zemědělských podniků s projektem a zejména společná příprava na práci se žáky během exkurze na farmu či do hospodářského provozu.

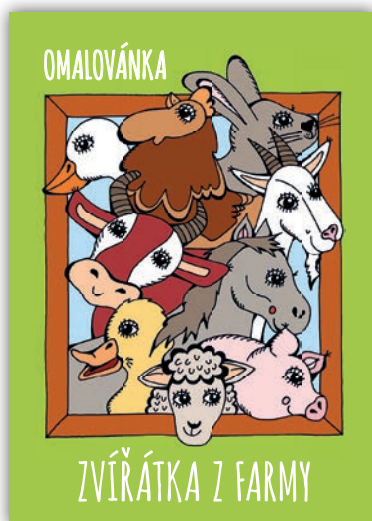
Účastníci workshopu i další zájemci o poskytování exkurzí získají koncem roku 2018 **metodickou a informační podporu na webu projektu** – popis jak se zapojit, jak připravit exkurzi pro třídu atd.

Zapojené farmy a zemědělské podniky jsou prezentovány na akcích projektu, v tiskovinách, videu, na webu apod.

3. OSVĚTOVÁ KAMPAŇ PRO VEŘEJNOST, AKTIVITY PRO RODIČE A RODINY S DĚTMI

Pro rodiče byla připravena beseda v podobě tematické kavárny. Na webu projektu zveřejníme seznam škol a oborů, povolání, recepty, tipy na rodinné výlety na farmy apod.

Byla vydána **Omalovánka Zvířátka z farmy** a publikace říkánky **Skřítci a skřítkušky z babiččiny zahrádky**, na rok 2019 se chystá pokračování **Skřítci a skřítkušky z pole u dědy**.

4. PREZENTACE AKTIVIT PROJEKTU NA VZDĚLÁVACÍCH A OSVĚTOVÝCH AKCÍCH

Projekt a programy pro školy byly prezentovány pedagogům na Krajské konferenci o EVVO a ve studiu školních koordinátorů EVVO. Rodiče s dětmi i školní třídy si mohly vyzkoušet praktické aktivity na Dni pro přírodu a řemesla ve Vsetíně (30. 5. 2018), Dožínkách Zlínského kraje (18. 8. 2018), Dni Zlínského kraje (22. 9. 2018), kde proběhla i tisková konference.

Komunikační nástroje projektu:

- webové stránky www.pomoztenamzachranitfarmare.cz
- Facebook Pomozte nám zachránit farmáře,
- Noviny Pomozte nám zachránit farmáře číslo 2/2018,
- elektronická rozesílka LÍSKY, tiskoviny LÍSKY,
- odkaz na webových stránkách LÍSKY www.liska-evvo.cz

Představení škol zapojených do projektu

Základní škola a Mateřská škola Kašava, okres Zlín, příspěvková organizace

Kašava 193, 763 19 Kašava
email: reditel@zsamskasava.cz • www.zsamskasava.cz

Škola je držitelem titulu **Zdravá škola, Zdravá školní jídelna**, splňuje kritéria certifikace **Rodiče vítáni - škola otevřená rodičům**. V roce 2016 získala obec titul **Vesnice roku**, v Evropě skončila na 2. místě. Škole bylo uděleno v rámci této soutěže ocenění za ekologické aktivity. Pravidelně se zapojuje do celostátní akce **Uklidme Česko, „72 hodin pro přírodu“**, vede žáky k třídění odpadů. Podporuje jejich vztah k přírodě, historii i lidovým tradicím a zvykům. Pořádá exkurze a vycházky do přírody, pobyty, celoškolské akce, udržuje tradice a zvyky, snažíme se podporovat dobré vztahy mezi dětmi i dospělými. V červnu škola připravila **Školní farmářský den**.

Základní škola Vsetín, Trávníky, okres Vsetín, příspěvková organizace

Matouše Václavka 1217, 755 01 Vsetín
<http://www.zs-travniky.cz/>

Městská úplná základní škola, vyučuje dle Školního vzdělávacího programu „**Vstupte s námi do světa moudrosti a zábavy**“. Navazuje na tradici rozšířeného výuky hudební, výtvarné a také tělesné výchovy. Zaměřením na ekologickou výchovu, pro žáky připravují exkurze, projektové dny, účastní se různých ekologicky zaměřených aktivit a soutěží. Kromě povinných předmětů nabízí žákům i řadu nepovinných předmětů, zájmových útvarů a volnočasových aktivit. Dlouhodobě zapojení do mezinárodního hnutí **Na vlastních nohách**, jehož cílem je pomáhat potřebným dětem nejen v Česku, ale i v zahraničí. Úspěšně zde působí pěvecký sbor **Trávníček**. Spolupráce s partnerskou školou z polské Bytomi. Účast v nejrůznějších soutěžích a projektech, například **Vsetínské dny pro fair trade**.

Základní škola, Kroměříž, U Sýpek 1462, příspěvková organizace

U Sýpek 1462, 767 01 Kroměříž,
www.zssypky.cz

Otevřená komunitní škola se nachází v klidné části města Kroměříže v blízkosti Květné a Podzámecké zahrady, které byly zařazeny do seznamu památek UNESCO. Jde o úplnou, středně velkou městskou základní školou. Prioritou je vytvoření přátelského klimatu, ve kterém se žákům, učitelům i rodičům dobře spolupracuje, individuální přístup k žákům a rozvoj osobnosti každého žáka. Škola je součástí sítě škol přidružených k UNESCO, sítě Škol podporujících zdraví a sítě Bezpečných škol.

Žáci mají možnost zapojení do rozmanitých mimoškolních aktivit, školních zájezdů, kurzů a pobytů v přírodě. Důležitá je podpora zájmu o region, udržitelný rozvoj a ochranu životního prostředí. Ve škole pracuje Žákovský parlament. Pro výuku jsou využívány odborné pracovny a pro praktickou ekologickou výchovu především skleník a školní pozemek.

Základní škola Luhačovice, okres Zlín, příspěvková organizace

Školní 666, 763 26 Luhačovice
http://www.zsluhacovice.cz/

Škola s přírodní zahradou, zapojená do sítě MRKEV a rozmanitých projektů, podporující přírodní a ekologickou výuku.

Základní škola Vsetín, Sychrov 97

MUDr. Františka Sovy 97, 755 01, Vsetín
www.zsvsetinsychrov.cz

Úplná městská základní škola, nabízející vzdělání klasické i alternativní. Škola je nositelem titulu Fairtradová škola, Ekologická škola a Škola pro demokracii. Aktivně se zapojuje do akcí ve městě a projektů, např. Škola Můj Projekt.

Základní škola Gabry a Málinky, Štítná nad Vlárí

Štítná nad Vlárí 417, 763 33 Štítná nad Vlárí-Popov
http://www.zs-stitna.cz/

Škola se nachází v údolí Chráněné krajinné oblasti Bílých Karpat na jihovýchodě Moravy ve Zlínském kraji. Pedagogové i žáci se snaží o ekologický provoz a hledají cesty vzájemného soužití v souladu lidské populace a životního prostředí.

Základní škola Polešovice, okres Uherské Hradiště, příspěvková organizace

Polešovice 600, 687 37 Polešovice
email: zspolesovice@zspolesovice.cz • https://www.zspolesovice.cz/

Škola se nachází v klidném prostředí, je obklopena rozlehlým areálem, který slouží pro kulturní, sportovní, přírodovědné i jiné aktivity. Název školního vzdělávacího programu je „BAREVNÁ ŠKOLA“, vyjadřuje snahu, aby prostory školy, ale i vzdělávací proces a všechny školní aktivity byly pestré, různorodé a zajímavé.

Základní škola Valašská Polanka, okres Vsetín, příspěvková organizace

Valašská Polanka 301, 756 11 Valašská Polanka
email: zsvapolanka@centrum.cz • http://zsvapolanka.cz/

Úplná vesnická škola s krásným okolním prostředím, díky kterému se zde učí děti nejen o přírodě, ale přímo v přírodě. Věnují se environmentálnímu vzdělávání a výchově, vedou žáky k samostatnosti a zodpovědnosti. Baví je práce na školní zahradě, péče o zvířátka v zookoutku, účast v nejrůznějších přírodovědných soutěžích, pobyt na louce, v lese i u vody v rámci výuky i školní družiny a klubu. Budují přírodní zahradu. V červnu škola připravila Školní farmářský den.

Základní škola a Mateřská škola Leskovec, okres Vsetín, příspěvková organizace

Leskovec 93, 756 11 Leskovec
email: info@zsleskovec.cz

Malá vesnická malotřídní škola, která má jako tři priority „tři oříšky“: „Člověk a lidé“, „Člověk a příroda – ekologie“, „Člověk a umění – estetika“. Je zapojena do projektů Zdravá školní jídelna, Les ve škole, je členem Klubu Lísky. Díky aktivnímu působení v projektech se snaží rozvíjet žáky v oblasti environmentální výchovy, budují přírodní zahradu.

Základní škola Lidečko, okres Vsetín

Lidečko 36, 756 15 Lidečko
zslidecko@centrum.cz • https://www.zslidecko.cz/

Podle historických záznamů první zmínka o škole v Lidečku pochází z roku 1651. V současnosti se jedná o pětitřídní školu s bohatým programem v době výuky i mimo vyučování, kdy se škola zapojuje do komunitního života v obci.

Naše škola je zapojena do projektu
**Pomozte nám zachránit farmáře,
jeho příběh minulý a budoucí**

www.pomoztenamzachranitfarmare.cz

Financováno z prostředků Ministerstva zemědělství v rámci projektu č. 56/2018.

Představení organizací zapojených do projektu

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429,
755 01 Vsetín
infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Nevládní nezisková organizace, působící v regionu od roku 2007 v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty.

Poskytujeme programy a služby pracovníkům neziskových organizací, veřejné správy, učitelům mateřských, základních i středních škol, studentům učitelských i přírodovědných oborů, rodinám s dětmi, žákům škol, regionálním výrobcům a dalším zájemcům.

Jedním z dlouhodobých projektů je „**POCTIVĚ VYROBENÉ – podpora udržitelné místní ekonomiky ve Zlínském kraji**“, projekt zaměřený na zvýšení spolupráce při posilování místní ekonomiky na území Zlínského kraje. V projektu se zaměřujeme na spolupráci s řemeslníky, drobnými výrobci a zemědělci. Společně s nimi usilujeme o propagaci a zvýšení zájmu o regionální výrobky.

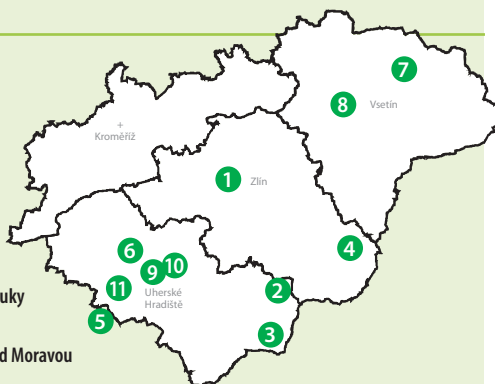
HLAVNÍ ČINNOSTI LÍSKY:

- Informování a osvěta.
- Vzdělávání a lektorská činnost.
- Poradenství a metodická podpora.
- Příprava a realizace projektů.
- Podpora fair trade a místních výrobců.
- Zpracování koncepcí a strategií.
- Konferenční a produkční servis.

ČLENOVÉ LÍSKY:

- 1/ DDM Astra Zlín, p.o.
www.ddmastra.cz
- 2/ ZO ČSOP Veronika – Centrum Veronika Hostětín
www.hostetin.veronika.cz
- 3/ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, o.p.s.
www.iskopanice.cz
- 4/ ZO ČSOP Kosenka Valašské Klobouky
www.kosenka.cz
- 5/ VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou
www.bilekarpaty.cz/vis
- 6/ SVČ Klubko Staré Město, p.o., Žabka – centrum ekologické výchovy
www.klubkosm.cz
- 7/ SVČ Rožnov pod Radhoštěm, p.o.
www.svcroznov.cz
- 8/ Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín
www.muzeumvalassko.cz

- 9/ Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.parkrochus.cz
- 10/ DDM Šikula Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka
www.ddmsikula.cz
- 11/ DDM Uherský Ostroh, p.o.
www.ddmpastelka.cz

www.liska-evvo.cz • www.facebook.com/sdruzeniliska

Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí n. Moravou

nám. Bartolomějské 47,
698 01 Veselí nad Moravou
visbk@bilekarpaty.cz
www.bilekarpaty.cz/vis

Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty se za dobu své existence (vznik 1997) pevně zapsalo do povědomí veřejnosti. Zajišťuje EVVO v regionu jihovýchodní Moravy a na území Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Zapojuje se do mnoha projektů, například „Praktické využití Interpretačního plánu na území CHKO Bílé Karpaty“, kde pomáháme budoucím průvodcům zvýšit kvality jejich služeb, a tím i zajistit koordinaci interpretačních aktivit na území CHKO Bílé Karpaty.

SVČ Klubko St. Město, p. o. / / Centrum ekologické výchovy Žabka

Nad Hřištěm 1921,
686 03 Staré Město
cevzabka@klubkosm.cz
www.cevzabka.xf.cz

Centrum ekologické výchovy Žabka je odloučeným pracovištěm Střediska volného času Klubko Staré Město, příspěvková organizace. Vzniklo v roce 1994.

CEV Žabka realizuje výukové programy a další aktivity environmentálního zaměření nejen pro školy ale veřejnost ve Zlínském kraji. Zabývá se také volnočasovými aktivitami a táborem činnosti.

Dům dětí a mládeže Šikula Uherské Hradiště / Přírodovědné centrum Trnka

Purkyňova 494,
686 06 Uherské Hradiště
www.ddmsikula.cz

Za Alejí 1072,
686 06 Uherské Hradiště
lenka.pavelcikova@ddmsikula.cz
www.trnka.xf.cz

Přírodovědné centrum Trnka je oddělením Domu dětí a mládeže Šikula v Uherském Hradišti. Posláním je přispět ke zlepšování stavu životního prostředí a zkvalitnění života této i dalších generací zvyšováním environmentálního povědomí všech skupin společnosti. Toho se snažíme docílit realizací zájmových kroužků, výukových programů, kurzů, akcí pro veřejnost, přednášek a dalších aktivit.

Představení farem zapojených do projektu

Ekofarma Javorník

JAVORNÍK CZ s.r.o. • Štítná nad Vláří 414, 763 33 Štítná nad Vláří
<http://www.ekofarmajavornik.cz/>

Navazuje na dlouholetou zemědělskou tradici, v podhorské oblasti CHKO Bílé Karpaty na hranicích se Slovenskem působí od roku 1996. Hospodaří v systému ekologického zemědělství se šetrným přístupem k půdě a vytvořením kvalitních podmínek pro ustájení a chov zvířat. Část ekologické produkce postupně zpracovávají – BIO mléko, sýry, jogurty, pekárna, pěstítecká pálenice.

Filozofie: zdravá krajina + zdravé krmiva = kvalitní vlastní produkty a potraviny

Zemědělské obchodní družstvo Rožnovsko se sídlem ve Viganticích

Vigantice 278, 756 61 Vigantice
<http://www.zod-roznovsko.com/>

Družstvo je nezávislý podnikatelský subjekt na principu družstva vlastníků. Působnost družstva je převážně v katastrech Tylovice, Házovice, Vigantice. Orientuje se na podnikání v oblasti zemědělství a služeb potřebných pro region. Hlavním předmětem činnosti družstva je výroba ubírající se k soběstačnosti krmivové základny pro 300 kusů hovězího dobytka na rozloze 380 ha zemědělské půdy v podhorské oblasti.

Kozojedský dvůr, s.r.o.

Nítkovice 2, 768 13 Litenčice
<http://www.kozojedsky-dvur.cz/>

Rozlehlá zemědělská usedlost, hospodaření tradičním a šetrným způsobem odpovídá současnému důrazu na zdravý styl života a na kvalitu produkovaných potravin. Prosperita Kozojedského dvora závisí na schopnosti přivést do čisté oblasti turisty a stálé zákazníky.

Kozí farma Zerlina

Házovice 2070, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm
<http://www.zerlina.cz/>

Rodinná ekologická farma s produkcí kvalitních domácích certifikovaných bio produktů z koziho mléka. Funguje na principu ekofarmy s cílem dosáhnout soběstačnosti ve všech fázích produkce, bez použití chemie. Obhospodařuje 45ha pozemků v CHKO Beskydy, z nichž získává krmivo.

Specializují se na faremní prodej ze dvora a ekoagroturistické aktivity, které zajišťují zachování integrity valašských řemeslných a kulturních tradic.

AGROFYTO, spol. s.r.o.

Horní Lideč 316, 756 12 Horní Lideč
<https://www.agrofyto.cz/>

Certifikovaný ekologický podnik, zaměřují se na produkci mléka a hovězího masa v BIO kvalitě.

Hlavní myšlenkou společnosti je návrat k původnímu způsobu hospodaření našich prarodičů. Důležité je pracovat v souladu s přírodou. Cílem je produkce kvalitních potravin a krmiv. Tím podporují zdraví lidí i zvířat.

Vedení ekofarmy si uvědomuje důležitost a význam odborného vzdělání. Většina zaměstnanců má příslušné odborné vzdělání a farma spolupracujeme se střední zemědělskou a přírodovědnou školou v Rožnově pod Radhoštěm.

Eko sady Komňa

Komňa 199, 687 71 Bojkovice
<http://ekosadykomna.cz/>

Eko sady Komňa najdete oblasti Moravského Slovácka. Rodinná firma byla založena v roce 2005, v témže roce vysázeli první 1,3 hektarový smíšený sad. V roce 2008 rozšířili o 7,5 ha švestkových sadů. Od samého počátku ctí zásady ekologického zemědělství a citlivého přístupu k půdě a krajině. V sadech pěstují a vlastními silami zpracovávají švestky, jablka a hrušky. Mezi tradiční způsoby zpracování patří sušení, vaření povidel a lisování moštu. Malými pomocníky, kteří přispívají k bohaté úrodě, jsou včelky. Nabídku produktů doplňuje vlastní med.

Kolem sadů vede 1 km dlouhá naučná stezka, na které se dozvíte mnohé o pěstování ovoce, době dozrávání jednotlivých odrůd, tradičních způsobech zpracování, včelích pomocnicích i přirozeném ekosystému v sadech.

Majitelé pravidelně pořádají dny otevřených dveří, komentované prohlídky a přednášky, exkurze pro školy, účastní se regionálních trhů a jarmarků.

Budoucnost projektu

Agrární komora a LÍSKA, s podporou Zlínského kraje, vypracovali další následný projekt „Pomozte nám zachránit farmáře, jeho příběh minulý i budoucí 2“, a předložili jej do grantového řízení Ministerstva zemědělství. Pro školy ve Zlínském kraji plánujeme i v roce 2019 připravit besedy s exkurzí, výukové programy, exkurze, on line soutěž či projektové tematické Školní farmářské dny. Konkrétní nabídku zveřejníme na webu LÍSKY a projektu www.pomoztenamzachranitfarmare.cz

